

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A bécsi katonaság csatlakozott a zendülő munkásokhoz

Uj munkásosztatok vonultak fel a szomszédos községekből — A lázadók hatalmukba kerítették az arzenált és felfegyverezték a tömeget — Bécsből menekülnek az emberek — Grácban állítólag megalakult a szovjet

Véres harcok Bécsben rendőrök és munkások közt

Temesvár, július 17.

Bécs, a kicsi Ausztria nagy fővárosa, véresen kavargó események színhelye. Abból a tüntetésből, melyet azért rendeztek, mert a bíróság a frontharcosok és a nemzetiek között Somfalván néhány hét előtt történt verekedés vétkeseit felmentette, valóságos lázadás lett. Hogy ez csak ürügy-e és

előre megtervezett forradalmi cselekményről van-e szó, azt a legközelebbi napok fogják kiideríteni.

Munkáskörökben egyelőre azt a hírt terjesztik, hogy a lázadásszerű zavargás azért tört ki, mert a tömegek szétosztatására kiküldött lovasrendőrség elgázolt egy anyát gyermekével együtt. Béccsel nem lehet sem táviratilag, sem pedig telefonon érintkezni. Az onnan Pozsonyon és Budapesten keresztül érkező híradások szórványosak, hézagosak és valószínű, hogy a mostani sajnálatos zavargásoknak sok olyan izgató momentuma van, melyet a világ csak később fog megtudni. Hogy ez a mostani zavargás hová fog fejlődni, az még a jövő titka. Egyelőre még a legközelebbi órák eseményeit sem lehet előre sejteni.

Pozsonyból jelentik, hogy az elmúlt éjszaka Bécs városa teljes sötétségben maradt. A villamos művek munkásai sztrájkolnak és a villanytelep üzemeltetésére nem akadt elég pótember. A kormány meg fogja kísérelni, hogy mérnökökkel és műegyetemi hallgatókkal megindítsa a világitást. A víziművek munkásai egyelőre a helyükön maradtak, azonban féltik, hogy ezek is beszüntetik a munkát és a víztelenség még nagyobb bajokkal járna a hatalmas városban, mint a sötétség.

A rendőrség a kormány számára megbízhatónak bizonyult, ellenben Bécs házizrede, a hármas számú ovalozered, a döntő pillanatban megtagadta az engedelmességet és a katonák egy része a tüntetőkhez csatlakozott.

A katonák másik része pedig egyszerűen elhagyta a kaszárnyát. A kormány salzburgi és tiroli házizredet sürgősen Bécsbe rendelt és intézkedett, hogy azok teherautókon jöjjenek.

A veszteségi statisztika még nem teljes. Az eddigi becslések szerint kétszáz-kétszázhusz a halottak száma és ezer a sebesülteké. Valamennyi kórház telve van sebesültekkel és azokban a folyosókat és előcsarnokokat is kórtermekké alakították át.

A legutolsó hírek szerint a kormány ugyan ura a helyzetnek, azonban féltik, hogy hajnalban Wiener-Neustadtból és Wöllersdorfból hatalmas munkásosztatok vonulnak fel és a tüntetőkhez csatlakoznak. A vasutforgalom az összes pályaudvarokon megszűnt. A Budapestről jövő vonatokat Hegyeshalomnál feltartóztatják és nem engedik tovább. Budapestről Béccsel csakis repülőgépen van még összeköttetés. Ma állítólag a hajóközlekedés is teljesen megszűnik. Bécsből igen sokan menekülnek Csehszlovákiába és Magyarországra. A cseh hatóságok a menekülőket vízum nélkül engedik át. Pozsonyba menekült többek között Heller dr., az Osztrák Nemzeti Bank egyik igazgatója is.

Grácban a hatalom gyakorlását állítólag a szociáldemokrácia vette át. Az összes külföldi összeköttetések megszűntek.

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda, hogy ma hiába kísérelte meg, hogy Béccsel telefonösszeköttetést kapjon. Gráccal is csak tegnapelőtt estig lehetett beszélni, de tegnap reggel már nem. Tegnap reggel nyolc órakor az osztrák telefonállomások közül egyedül csak Semmering jelentkezett. A Magyar Távirati Iroda a bécsi eseményekről ma az alábbi összefoglaló híradást kapta.

Az incidens tegnap a város külső részein keletkezett. Majd munkástömegek vonultak fel és megkísérelték, hogy behatoljanak a parlament épületébe. Az ottani sikertelenség után — mint már tegnap megírtuk — az egyetem elé vonultak, ahonnan a rendőrség szétszórta őket. Később behatoltak az igazságügyi miniszteriumba. Butorokat és aktákat dobáltak az utcára, majd az egyes irodákban halmozták fel az iratokat és meggyújtották azokat. A tűz hamarosan terjedt és néhány perc alatt az épület nagy része lán-

gokban állott. A tömeg a tüzoltóságot nem engedte a miniszterium közelébe. A hatóság akkor az épület megmentése érdekében fegyveres osztagokat vezényelt ki, melyek a tömeget az épület elől szétosztatták és így a tüzoltást lehetővé tették.

A tüntetők egy része azután a Reichspost és a Wiener Neueste Nachrichten szerkesztőségei elé vonult, benyomult az irodákba és azokban mindent elpusztított.

A nyomdák gépeit is össze akarták rombolni, ezt azonban sikerült a rendőrségnek megakadályozni. A Reichspost szerkesztőségét fel is gyújtották, de a tüzet sikerült hamarosan eloltani. Az összetűzések meghalt egyének száma legnagyobb részben a biztonsági szervek tagjaiból kerültek ki.

Hajnali négy órakor felvonult a gyalogos és lovasrendőri osztagokkal megerősített biztonsági csapat, hogy a rendet helyreállítsa és a tüntetőket szétoszlassa. A parlament és az igazságügyminiszterium környékét a katonaság szállotta meg. Fosztogatás sehol nem történt. A biztonsági szervek a helyzet urai.

A Pester Lloyd illetékes helyről arról értesül, hogy a magyar kormány a bécsi eseményekkel szemben azon az állásponton áll, hogy más állam ügyeibe nem avatkozik. Erre vonatkozólag semmiféle intézkedéseket nem tettek és nem is terveznek. Az általános ausztriai sztrájk proklamálásáról a magyar kormány még semmi hivatalos értesítést nem kapott. A vonatokat tovább menesztik ugyan Ausztria felé, azok azonban Hegyeshalomról visszatérnek. A budapesti keleti pályaudvar főnöksége közli, hogy menetrendszerűen tegnap délután négy órakor indult az utolsó vonat Bécsbe, azóta a vonat csak Hegyeshalomig közlekednek. Az osztrákok csakis az élelmiszerszállító vonatokat engedik át a határon.

Pozsonyon keresztül újabban az a hír érkezett, hogy

a bécsi munkásosztatok az éjszaka folyamán megrohanták az arzenált, azt hatalmukba ke-

ritették, teljesen kifosztották és az ott szerzett fegyvereket és a municiót a zendülők között felosztották.

A kormány által a vidékről Bécsbe rendelt segítő csapatokat a zendülők Bécs külvárosaiban feltartóztatják és lefegyverezik.

Pozsonyból jelentik, hogy az ottani kommunista munkásság felhívást adott ki, melyben felhívja a munkásokat, hogy a bécsi eseményekkel kapcsolatosan szimpátiasztrájkot rendezzenek. Hegyeshalomra érkezett bécsi utasok beszélik, hogy a bécsi rendőrség a tüntetés elején habozó álláspontot foglalt el, amely azzal indokolható meg, hogy akkor még nem voltak lőfegyverrel ellátva. Mióta azonban a rendőrséget felszerelték, azóta azok félig-meddig a helyzet urai. Ma dél előtt az a hír érkezett Budapestre, hogy Bécsben a magyarokat felszólították, hogy hagyják el Ausztriát. Dél előtt tíz órakor sikerült a Burgenlanddal Budapestről telefonon beszélni, de akkor a fehringi

központ beleszólt, hogy hagyják abba a beszélgetést, mert kitért az általános sztrájk. Bécsből állítólag ötezer ember indult el Somfalvára, hogy ott kiirtsák a Tscharmann-családot.

Tscharmannékat ugyanis azzal vádolják, hogy a néhány hét előtti tüntetésekor a frontharcosok közé lóttak és egy ember halálát okozták. A magyar határt sok menekülő lépte át.

A Bécs-budapesti repülőjárat pilótája ma reggel érkezett Budapestre és elmondta, hogy az Arbeiter Zeitungot, mely a munkásságot az általános sztrájk folytatására hívja fel, elkobozták. Budapesti bankokban és gazdasági körökben, melyek Béccsel összeköttetésben állanak, az osztrák események miatt nagy az aggodalom. A budapesti osztrák követség táviratot kapott, mely arról szól, hogy Bécsben helyreállott a nyugalom és hogy a kormány lemondásáról szóló hírek alaptalanok. A táviratot azonban nem Bécsben adták fel, hanem Pozsonyban, ahová azt külön kurir vitte.

A Szivek harca elvesztette a kulturcsatát

A majomdedelgető kritikátlanság a magyar színházzal szemben továbbra is bűn — A kultura papjai beszéljenek a közönséghez és ne annak élődiei

Megkezdődött a tülekedés a színházi koncesszióért

Temesvár, július 17.

A színházi kérdéssel való foglalkozás aktualitása kétségtelen. A múlt évben kiadott koncessziók rövidesen lejárnak és a magyar közönségnek idejében kell gondoskodni arról, hogy a tavalyi visszatartóan csunya hajszát a kultuszminiszteri engedélyek után meg ne ismétlődjenek. Az országos választások fegyverzaja elült és itt az ideje, hogy a romániai kisebbségi magyar nemzetnek eme elsőrangú kulturális kérdésével foglalkozzunk, mely határsaiban nem kisebb fontosságú, mint egy képviselőválasztás. Talán a legelső voltunk, kik a romániai magyar sajtóban hangot adtunk annak a véleményünknek, hogy

nyole év után a magyar színház megszűnt az a nebutsvirág lenni, amelyhez nyulni tilos. A betegséget nem azzal gyógyítjuk, hogy elfagadjuk a beteg és hozzátartozói előtt. A romániai magyar színházügy pedig súlyosan beteg.

Az elhanyagolt betegség arányosan rapozott, hogy annak gyógyításához a legsürgősebben és legradikálisabb eszközökkel kell hozzálátnunk. Ennek első feltétele, hogy a színészet ügyét ne azonosítsuk egyes személyekkel. A rákos, vagy üszkösödő testrészt, leoperáljuk, akármennyire is fáj annak elvesztése. A rákos, beteg kinővéseket le kell operálni a romániai magyar színészetéről is, ha nem akarjuk halálát okozni. Nemesak Temesvárról van szó, ahol a Szivek harca című ponyvaregényből összetakolt rémdráma méltó befejezése az eddigi szezonnak, hanem az összes színi kerületekről. És ha a kultuszminiszterium — mint beszélük — az összes tavalyi színigazgatóknak adná meg újra a koncessziókat, akkor

a magyar közönségre hárul a feladat lehetetlenné tenni annak szomorú megismétlődését, ami eddig a magyar kultura álarca alatt a magyar kultura ellen történt.

Hogy ezen véleményünkkel ma már nem vagyunk egyedül az erdélyi sajtóban, igazolja az a cikk, melyet Tabéry Géza, a kiváló író írt a Nagyvárad című lapba. A cikk általános vonatkozású részei a következők:

A sajtó az elmúlt nyole év folyamán nem volt a morális függetlenség ama százszázalékos helyzetében, hogy a színházakkal szemben az idők által megkövetelt legmagasabb feladatot számonkérje. Jóhiszemű gatlások állották útját. Ne bántsuk a színházat mert hiszen magyar intézmény; sok bajjal, gonddal kell amúgy is küzdenie. Ezt mondottuk, ezt ismételteltük, ehez a kímélthez igazodtunk öntudatlanul az impérium változása óta. Ami pedig nagy idő volt; elegendő ahhoz, hogy az erdélyi direktorok az új helyzet diktálta új feladataikra ráeszméljenek.

Ad infinitum, azonban éppoly bűn volna a majomdedelgető kritikátlanság tovább fonása, mint lett volna, annak idején a körülményekkel nem számoló gáncoskodás.

Az erdélyi magyar színházokról itt az ideje objektíven megmondani véleményünket. Meg kell mondani ezt annál is inkább, mert semmi más intézményünk nem apellálta meg annyiszor a magyar kultura hangoztatásával a közönség támogatását mint éppen a színház.

Mit művelt, mit adott ezzel szemben az erdélyi színpad nyole esztendő alatt az erdélyi magyar közönségnek?

Ötös szórakoztatást.

Nyújtotta több nemzedékes recept szerint a budapesti repertoárok gépies lekintornázását, verklizte rosszul azt, amit Budapesten elsőrendű művészek

nagyszerűen hegedültek. Jó vagy rossz üzleteket csinált — mindenestre a jó üzlet célzatával — a tingli-tangli operettekkel s álszeméremből néha belökött műsorába egy-egy darabot száz az öt arányban, amikre aztán, mint kulturális teljesítményre, hivatkozhatott. A direktorok persze ezt úgy mondták, hogy kénytelenek jobb belátásuk ellenére olcsó operetteket játszani a kulturdarabok fenntartása kedvéért. Ami semmit sem változtatott azon, hogy tényleg a nivót jelentő előadások csupán kényserü alibik voltak az operauzetek lebonyolítására. Avagy

mutathat-e fel színigazgatóink közül bárki is a nyole év dzsungelében öntudatos törekvést arra nézve, hogy a kényelmes repertoármásoláson túl az erdélyi magyar életnek a színház szervezesebb kifejezője legyen?

A sajtó hozzáidomult, az irodalom megszületett abban a jelben, hogy Erdély magyarságának megvannak a saját bajai, külön örömei, problémái. A sajtó parlament volt, amikor még nem tudtunk képviselőket küldeni Bukarestbe és hárcosabb képviselője ma is a magyar közügyeknek, mint a parlament. A friss erdélyi irodalomban, benne égnek mindazok a lelki gyötrelmek, ágnak mindazok a vágyak, amik bennünket eltöltöttek. Hogy ha a sajtó és irodalom a színházat követte volna, nem lennének sorsunkkal bibelődő vezérdükkeink, nem lennének verseink, regényeink, amiknek olvasására a kisebbségi lélek megrezdül s megacélozódik. Lennének ellenben bőséges tudósítások — s csak tudósítások — a pesti, bukaresti, párisi és londoni táviratirodákból s lennének pesti titánok álarcában sápadt, holdimádó epigonjaink az irodalomban.

Más a kötelessége a színháznak Magyarországon és más a kötelessége Erdélyben. A differenciát bizonyára érzik a színigazgatók is: — követeléseik, de nem tartozásai lapjain.

Magyarországi színház, ha esődbe kerül, aligha apellálhat a közönség kulturális és magyar áldozatkészségére,

A mérnöki művek szépségei

A technikai művekben is van sok szépség és ha mindig nyitott szemmel járunk, észre is vesszük azokat. Igaz, hogy az emberek tulajdon részre csak a hétköznapiasán mondott szépnek ismeri a szépségeit, holott manapság számszámra találkozunk olyan alkotásokkal, melyek belső szükségességnek köszönik létüket és szerves tagozottság nyomja rájuk bélyegét, mindazonáltal mégis rászolgálnak arra, hogy a szép jelzővel illessék azokat.

A jelenkor pregnáns tartozéka a sok műszaki alkotás és az ezekben megrögzített vágyak és törekvések

oly imperatív módon, mint minálunk. Ha Szegeden, vagy Debrecenben besuk a színház, annyi baj legyen. Kipiheni magát, kiheveri a közönyt és feltámad. De hogyha egyszer Váradon, vagy Vásárhelyen színik meg a színház, pihenés ugyan következik, de nem feltámadás. Azzal szemben azonban, hogy Erdélyben a színházaknak igenis több teljesítésre van igényük és joguk a közönséggel szemben, áll másik oldalon a többel tartozás.

Nyole év után ki kell mondanunk, hogy az erdélyi magyar színházak csak úgy tudnak fennmaradni, ha szerves kapcsolatot sarjastanak a mi külön erdélyi életünk s önmaguk között. A színháznak át kell alakulnia a szórakoztatás bretlijéből az erdélyi magyar kultura valódi pódiumává.

Egyébként megöli őket a közönyt s az áldozatkészség hiábavalóságára való ráébredés a közönség részéről.

Nem az fontos, hogy sok bizonytalan egzisztenciájú ripacstársulat tengődjék a magyar publikum szikkadt emléjén, hanem hogy a színház végre megálljon a maga lábain és kielégítse az igazi művészetre igazán szomjas közönséget.

Szeretném, hogyha az erdélyi színházak jövődjé célkitűzései — mai és jövődjé direktorok személyétől teljesen függetlenül — nem repertoármásolásokban merülnének ki, hanem törekvésekben, hogy a színház a maga művészi eszközeivel pódium legyen, ott valóban a kultura papjai beszéljenek a közönséghez, ne pedig a kultura élődiei. Szeretném, ha az erdélyi színpad komolyabb, tartalmasabb lenne a magyarországinál. Szeretném, ha emberi és magyar törekvések közvetlenül szólalnának meg a mi színpadjainkon. (Oly szegények vagyunk, hogy a festett órák, ragyogó toalettek világát is igénybe kell vennünk egy kis humánért!) Szeretném végül, ha nyole év koncesszióhajszájára koncentrált színházpolitikáját öntudatos, tartalmas színházi törekvések váltanák fel. A színházaknak gyökerestől kell átfarmálódniok, mert így követeli meg tőlük az Idő!

kolosszus hatalmas falfelületei és erdőnek beillő kéményei a robusztus tömegek ellenére is bizonyos esztétikai hatást váltanak ki. A tengerjáró hajók, a levegőt hasító repülőgépek szilhuettjeikkel és formai tökélyükkel, a gépóriások és a kistechnika ezerféle apró remekei mindmegannyi hirdetői a jelenkor szépségeinek.

A technika alkotásai a ridegen számító ész szülöttei, kemény, szigorú logikához és természeti törvényekhez kötött kutatásnak köszönik létrejöttüket, mégis félreismerhetetlen bennük a teremtő lángelme, az élőlényre emlékeztető szerves koncepció, sok esetben pedig a hatalmas költői, vagy démoni fantázia sugallata.

Ha a változó idők forogtagában a jelenkor egyik-másik irányu, úgynevezett művészi megnyilvánulását, modern tulkapásait, ekstravaganciás szellemi divatját egy későbbi nemzedék nem is fogja teljesen megérteni, az bizonyos, hogy a műszaki alkotásoknak sokkal tartósabb jövőjük lesz. A technikai műveit méltán tekinthetjük minden korszak igazi gyermekeinek. Ezek mindenkor a maguk idejének szózatára keletkeznek és koruk jellegét magukon viselik. A későbbi kor mindenkor méltányolni és átérteni is tudja a technikai művekben megnyilvánuló és továbbélő géniuszot.

Leipnik Emánuel, mérnök.

A női orr

A női testápolás egyik leghivatottabb ismerője, de Geucé grófnő így ír az orról:

— Egy igen előkelő orvos tett engem figyelmesre arra, hogy hogyan deformálódott a mai ember orra. Az egyenes, görög orrokkal való összehasonlításban a mai orrok komikus karnevallorokként hatnak.

A grófnő azon a véleményen van, hogy nem az a fontos, milyen alakú az orr, rövid-e, hosszú-e vagy vastag, hanem az, hogy miként hordja a természettől kapott orrot az ember. Az orr szerinte az arenak az a része, mely mutatja az ember intelligenciájának. A XVIII. század végén élt a francia udvarban egy hölgy, ki éppen olyan híres volt arcának és alakjának szépségéről, mint orrának rutságáról, de orra annyira jellegzetes volt, hogy egy udvaronc ezeket mondotta:

„Öt csak ezzel a csuf orral lehet elképzelni. Ha az orra szebb lenne, bizonyára nem volna ennyire szellemes.

Hogy az orr a szépség követelményeinek megfelelően, ugyanolyan hosszúnak kell lennie, mint amilyen magas a homlok. Vagy még pontosabban: akkor szép az orr, ha olyan hosszú, mint a középső ujj, tövétől a legfelsőbb izig.

Geucé grófnő nem sokat tart azokról a kurákról, amelyek az orr formájának megváltoztatását célozzák. Szelid és nem igen gyakori masszázst ajánl, mert a női orr igen érzékeny és könnyen vörösöd. Ha az orr zsiros, akkor reggel a felkelés után langyos, alkoholtartalmu vízzel le kell öblíteni és tisztá, puha kendővel leszárítani.

Különösen figyelemmel kell lenni az orrfuvásnál. Természetes, hogy csak igen tiszta zsebkendőt használjunk. Új zsebkendőt használata előtt ki kell mosni. Mivel a legtöbb orr jobbra vagy balra ferden áll, azért az orrfuvást ellenkező irányba kell végezni. Tehát jobbra, ha az orr balra hajlott, balra, ha jobbra hajlott.

Orrfuvás közben a legszebb aszszony sem nyújt esztétikai látványt, azért jól teszi mindenki, ha társaságban minél kevesebbet fújja az orrát.

Schöffner Mihály szállító-cég

raktár és autórakodó helyiségei augusztus 1-jével Hunyadi-ut 68 szám alá (Spitzer-féle szódavizgyár épületébe) helyezte át. Beraktározás. Költözködés. Tömegfuvarozás. Autófuvarozás: Lugoj — Arad — Oradea-Mare.

Telefon 3-71, 11-37

Temesvárra menekült egy szerb kapitány

aki pofonütötte ezredesét, mert ez szemrehányást tett neki, hogy tizenöt év előtt elcsábította tőle az úszkübi tábori kórház egyik szépséges ápolónőjét, akibe annak idején mindketten szerelmesek voltak

Az igazi szerelem emlékei mindig visszatérnek...

Temesvár, július 16.

Itt áll előttem egy ember... Délceg, magas, sudáregyenes a tartása és mintha rá kellene feszítenem képzeletben egy fényes, csillogó tisztizubonyt. És ennek a nagy embernek a testére ölelkezik egy törékeny, kicsiny asszony. Szőke a haja, könnyektől harmatos a szeme és szomorú vonások fásasztják öregre még fiatal arcát. Ott állanak egymásba fonódva a rideg ügyészségi kapualj egyik zugában és édesbuszavakat gügyögnek egymásnak. Csendben, halkán sirják el a bánatukat, egyszerre az ujjak is megmozdulnak és számol a férfi:

— Jedan, dva...

Eljutott a tizenkettőig. Igen. Még tizenkét borzalmasan hosszú nap — gondolja az ember — és még tizenkét rémesen, kínzóan gyöttrő álmatlan eltöltésre váró éjke csillog át a könnyeken az asszony szemében. A két embert felriasztottam csendes merengéséből.

— Ne tessék rossz néven venni, M. jugoszláv hadseregbeli kapitányhoz van szerencsém?

A férfi rámnéz és az asszonyka megreszket.

— Csak voltam, — hangzik a katonás válasz.

— Kapitány ur, engem éppen ez a volt érdekel.

Néhány barátságos szó után a régi idők rozszant gramofonján ott az ügyészségi fogház kapualjában visszatáncolt egy darab mult, ugy tizenöt évről ennekelötte...

Lehet, hogy éppen Úszküb alatt zúgtak az ágyuk 1912-ben és két fiatal tiszt heverezett a fedezékben. Egy fiatal csinos hadnagy és egy gyorsan kapitánnyá avanszált barátja. Két fiatalember, amikor ott táncolt a halál előttük, miről is beszélhetne, mint az örök, mindig érdekes, mindig friss és mindig aktuális témáról: a nőről. És a nő abban a pillanatban mindkettőjük szemében az úszkübi tábori kórház egy feltűnően csinos ápolónője volt, akizhez mindketten harcok esendjében pár kedves szóra ellátogattak. A két férfi között ott a lövészárokból csendes versengés támadt a nőért. És a nő, a fiatal, délceg hadnagyot ajándékozta meg a szerelmével. És a két jóbarát azóta halálos ellensége lett egymásnak.

A film tovább pereg és a szerb hadsereg a száműzetés napjait éli 1915-ben, amikor a központi hatalmak előrenyomulása hontalanokká tette őket. A két férfi ismét találkozik egymással. Dacal néznek egymás szemébe. Úszküböt az egyik sehogysem tudja feledni. A kapitány indulatos szavakban számonkérte a hadnagytól Úszküböt, a nőt, a tőle elrablott percekét. A hadnagy legyintett egyet és tovább ment a véres hadak útján.

És a film tovább pergeti az életet. Belgrádban vagyunk. A hadnagy immár kapitány, az egykori kapitány pedig őszbecsavarodott ezredes. A kapitány az ezredes parancsnoksága alá kerül és kezdik felejteni a multat. A nőt is, Úszküböt is, a háborút is és élvezik a békét. Időközben az ezredes megnősült és a kapitány is a házasság révébe evezett. Az ezredes feleségének kislánya születik. A keresztelőkön, melyen a kapitány is résztvesz, folyik a pezsgő. A hangulat mámoros lesz, majd hirtelen komorrá változik.

Az ezredesben feltámad a régi idők régi emléke. Úszküb, az ápolónő, akinek szelleme még mindig kísért. És feltámad az ezredesben a féltékenység. Vagy sértett hiúság? Megfelekedezik feleségéről, úszküböt gyermekéről s rámondul a kapitányra:

— Gazember voltál te kapitány, mert tőlem csábítottad el a nőt. Az enyém lehetne és egészen más lenne minden.

Bem tábornok látogatása Lugoson

miközben a honvédsereg megkezdte Temesvár ostromát

Temesvár, július 16.

1849. május legelején a honvédsereg a temesvári várfalak alá érkezett és megkezdődött az ostrom. Nemsokára megérkezett Bem tábornok is és kezdetét vette a hosszú harc. Erről ad színes képet Küttel Károly naplója.

Május 5.

A Fabrikban lotás futás vala, az éjjel 120 Zsivkovics-katona hált a Rózsában. A bérkocsisom nagy kerülés után elvégre kivitt a lugosi országuatra. A rékasi tornyon nemzeti zászló és a bemeszelt kamarális kapuk tanusítják, hogy más uraságba jutottam. Lugos minden háza nemzeti lobogókkal fel volt diszítve. Este ünnepélyes kivilágítás. Honvédekkel el volt lepve a város és naponta jött-ment ui zászlóalj. Tartásuk vidám vala, pántlikákkal és bokrétákkal diszítve. A lugosi nemzetőrök Fischer András kapitány vezérlete alatt május 3-án este fáklós menet között haza érkeztek.

Május 13.

Vasárnap óta itt vagyok Buziáson. Tegnap korán reggel erős ágyuzást hallék szobámból Temesvár felől. Estve jött hire, hogy a császári hadsereg éjjeli kirohanást kísérelt meg, melyből öt óra hosszat tartó harc keletkezett. Egy elmeneült pincér elmondá, hogy a várat körülövedző fasorok és gyümölcsöskertek mind ki vannak vágva.

A kapitány halálsápadtan felugrik és arcul üti az ezredest. Aztán elrohan, leveti a fényes uniformist, átszökik feleségével a román határon és elkerül Temesvárra. Itt kiderül, hogy utlevél nélkül jöttek át. A törvény nem ismer romantikát és elítélték mindkettőjüket tiltott határátlépésért. Az asszony könnyezve mondata el a tárgyaláson a sorsukat, a bíró szemében is megreszketett a könny, három napot kapott. De a férfi, az erős, a férfi az bírja és három hónapra ítélték.

— Még néhány napom van hátra, azután kijövök és új életet kezdek. Elfelejtjük Úszküböt is, minden más nőt, mert itt van mellettem az igazi Nő...

A mogorva arcu fegyőr egyet sordorint a bajszán, esóválja a fejét, mintha a mesét nem akarná hinni. Igaz, sokat beszélnek ebben a szomorú kapualjában. Igazat is, nem is...

Grósz Dezső.

Május 20.

Találkozott alkalmatosság a honvédek által megszállt Fabrik külvárosába elutazhatni. Az uton számos menekvőkkel találkoztunk, kik a várból ágyugolyók zápora elől szökni kényszerültek. Gránátok, kartácsok sivitottak. Az előőrsek egyre lövöldöztek, kevéssel előttem három honvéd beszéd közben találtatott, egyiknek jobbik lábát levágni kellett. A török császárhoz címzett kávéházban vala a bekötő hely. Egy veres pántlikás mozgót halva hoztak ottlétemben, kinek egy kartács agyvelejét szétzúzta. Elhagytuk a Fabrikot estve, de nem anélkül, hogy a kint tanyázó Sándor-huszárokat meg ne látogassuk. Gyarmatára érve az eddiginél irtózatossabb bombázást hallottam, mely négy órától kilenc óráig tartott.

Május 24.

Lugoson délután hat óra körül láttam érkezni Bem altábornagy urat. Az öreg ur a mehádiai fürdőben hevert vala egy ideig babérajain. Megjelenése és kísérete igen egyszerű és pompa nélküli volt. Az előfogati lovak a megyei szokásos modorban vágatva érkeztek. Leszállt a megyeházába, hol most Fülöp Lipót temesvári igénytelen ügyvéd jelenleg teljhatalmu kormánybiztos. Este a lugosi nemzetőrség a harcias vendég tiszteletére fáklószenét esapott.

Anyaság,

a nő legnagyobb boldogsága, mely nemcsak szeretetet és odaadást, de tudást is kíván. Ezért jegyezze meg asszonyom, hogy a legbőségebb táplálkozás sem segíti elő gyermekének fejlődését, ha abból hiányzanak a megfelelő vitaminok és táperők, melyeket mint tudjuk a főzés megbont és legtöbbször elpusztít. Készállapotban bőségesen kapja meg a gyermek az erősítő fejlesztő anyagot, ha az

ARNEA

vitamin tápszer

tablácskából 3—4 darabot elszopogat naponta.

Minden gyógyszerárban kapható.

Kérjen ingyen mintát a „GEA“-KRAYER Laboratoriumtól, Timișoara

Itt a napló Temesvárra vonatkozó része megszakad. Küttel nagy viszontagságokon keresztül Debrecenén át Pestre utazik és csak hat hónap múlva tér vissza Temesvárra.

Vasárnapi csevegés

egy céltudatos temesvári kutyáról

Bus tekintetű, gazdátlan barna kuvasz sodródott elő az elmúlt hetekben a sötét éjszakából. Mindig ott settenkedett éjfél tájban a Lloyd kávéház előtt a járdaszélen. Bordáin zongorázott a szél, szemében éhség izgalma égett, nyugtalan volt és minden pillanatban menekülésre kész. Néha egy-egy jólelkű vendég által odaadott kiflivéget mohón elkapva, boldogan ügetett a szomszédos virágágy árnyékába, hogy békében fogyassza el zsákmányát. Igazán nem volt irigyléreméltó. Határozottan kutyamód rossz sora lehetett, hogy így éjnek idején kellett a betevő falat után járnia, mikor már a házörző is alszik.

A mult esték egyikén a Lloydba igyekeztem. Egy tömzsi barna kutya ülte el a bejáratot. Últ az aszfalton, szemlélődött, kövér lényéről mosolygott a jólét és megelégedettség. A vacsoránál hozzám szegődött, öntudatos léptekkel téve meg útját asztalomig, mint egy régi kávéházi habitué, aki ismerőst látva megkérdi: mi ujság? A kutyahabitué a multkori, zörgőesontu kuvasz volt. Egy darab zsiros kenyeret dobtam oda neki. Megszagolta és odébbállott.

— A Lloydi csak hust eszik, — szolt mögöttem az éthordó.

A Lloydi csak hust eszik? Na tessék! Micsoda változást, micsoda karriert jelentő kutyasors rövid két hét alatt. Két hét előtt szegény pária volt, utolsó utolsója a kutyák társadalmában, aki a csonttól is csak álmodik, s ma már nagyszerű ellátása, férőhelye a nap ellen a hűvös ernyő alatt, sőt mi több, neve is van már, kitűnő jóhangzásu neve, mindenütt előnyösen ismert. Ő nem egy olyan Bodri vagy Sajó a Mehalából vagy a Józsefvárosból, ő egy közéleti alak, akár a pocokfogó Huszár a Ferdinándból, kit egyik bérlő a másiktól vesz meg emelkedő áron, mint a részvényt.

Sorsában mély emberi tanulság rejlik. Lássuk csak hogy csinálta a dolgát? Mindenekelőtt okos volt és határozott. Nem kóborolt összevissza, mint száz és száz hazátlan társa, hanem kitűzött maga elé egy minden előnyt nagyszerűen összpontosító célt, a Lloydot, s onnan nem tágitott. Így elmélkedhetett az éjszaka magányában:

— Ime itt állok tiszteletreméltó képességeim és ragyogó életkedvem dacára ösztövéren e kies kerti ágy ösvényén. Mit használt nekem a virágok fád szaga, mikor rostélyosok és bélszinek érzéki illatát sodorja felém a szél? Egy életem, egy halálom, de én nem nyugszom addig, míg be nem költözöm abba a fényes kávéházba.

Valóban ott is állott nap-nap után, mint egy rendíthetetlen kényvező sziklaszilárd elhatározottságának imponáló biztosítékát nyujva, — tiszteletteljes távollátásban, de mégis mindenki számára észrevehetően. Nem toladott a viláért sem. Raffinált szerénységgel, lebilincselő mértékletességgel közeledett orrhosszról-orrhosszra a tepsik birodalma felé, általános szimpatiákat aratva felvonulásának ökonomiájával. Mennyi önuralom és mennyi szellemi készség uralhatta e kis elhagyott állat homályos ösztöneit, míg az éhség hullámain átverődött a jóllakottság révébe! A Lloydi körmönfont kutya. Sikerült számára az, ami az embereknek is ritkán: ésszel, furfanggal, hallatlan diplomatikai finomságokkal megtörte az emberek közönyét. S ez bizony, különösen manapság, minden bámulatót megérdemlő teljesítmény.

Flaneur.

Hirek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Plaza Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4

Telefonszámaink:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az ökirályságban 4 lei. Külföldön előfizetési díj egész évre 900 lei, fél évre 500 lei.

Felelős szerkesztő:

VUCHETICH ENDRE Dr.

Klárka, jóéjszakát!

Írta: Losonczy Zoltán.

A revolver dörrenése nem is halatszott ki a selyempaplan alól. Klára gyönyörűen eltalálta a szívet. Ugy, ahogy állig betakarva feküdt az ágyban, meg se moccant többé.

Már éjfélutáni három óra is elmúlt, mikor Sándor lassan kinyitotta az ajtót. A résen át világosság hasított be a másik szobából, keskeny csík, amely éppen az ágyra esett. Sándor elébe állt a fénynek és a maga fekete árnyékával takarta be Klára arcát.

— Klárka . . .

Nagyon esendesen mondta és örült, hogy nem kap rá feleletet.

— Klárka . . .

Óvatosan behuzta az ajtót, aztán az ebédőben kezdett vetkőzni. Gondosan élére hajította a nadrágját, a kabátját a szék karjára rakta, mintha a világon a legfontosabb probléma most az lenne számára, hogy a ruhája össze ne gyűrődjön.

Akármilyen lassan csinálta, mégis csak készen lett a vetkőzéssel és be kellett mennie a hálószobába. De talán most sem fog felébredni Klári és reggel . . . reggel már messzebb lesz attól a másik asszonytól, akinek a szája ize most még rajta tapad. Reggel már egy másik nap lesz, amikor a maéjszaka a múlt. És soha többé nem jön vissza.

„Soha többé, édes Klári. Amit tudtál és amit Te előttem is jobban titkoltál, mint én, soha többé nem fog megtörténni. Ma úgy jöttem vissza Hozzád, mint azon a mi első éjszakánkon. Reggel, amikor felkelsz, nézz rám és mire felébredek, boesáss meg.“

Egy papírlapra írta ezt Sándor és ebben a pillanatban az egész lelke belefogódzott ebbe a papírosba.

— Soha többé — mondta majdnem hangosan, de a hangjának már nem hitt úgy, mint előbb az írásnak. Mind-egy. Klári el fogja hinni és ez a fontos.

Most már mosolygott is, úgy, mint ha ajándékot adna az asszonynak.

Ujból kinyitotta a hálószoba ajtaját. Fekete esend. Lábujihegyen tapogatózott előre. Minden lépésnél megállt figyelni. Végre az ágyhoz ért. Milyen jó lenne az asszony meleg lélekzetét egy csókkal beszívni. Jaj, még felébred ettől a kívánságtól, amely a néma szobában szinte hallatszik, mint egy szívdobogás.

Ma nem, majd holnap . . .

Óvatosan Klára paplanára tette az írást. Aztán a sötétben a másik oldalra surrant és nesztelenül belefeküdt az ágyba.

— Jóéjszakát, Klári! . . .

Még nem fejeződött be a vizsgálat a hatóságokat hónapok óta foglalkoztató Juhos-ügyben

Temesvár, július 17.

Az áldatlan Juhos-ügy, mely heteken keresztül foglalkoztatta az igazságügyi hatóságokat, még mindig nem jutott nyugvópontra. Ujabbán a büntetőügyi hatóságokat a birtokeladások és az ezekkel kapcsolatos gyámhatósági intézkedések ügye foglalkoztatja. Az ügynek egyik szereplője — mint megírtuk — Schimmerling Ármán dr. ügyvéd, aki ellen az a vád, hogy Juhos-ügyben egyidejűleg képviselte özvegy Juhos Gyulánét és perbeli ellenfeleit. Kollmann Annát és Haselmayer Jánost. Miután ilyen esetekben könnyen előállhat az a helyzet, hogy az ügyvéd az egyik fél által rábizott titkot az ellenfelek javára használhatja fel, az ügyvédi rendtartás és büntetőtörvénykönyv a

kettős képviseletet nagyon szigorúan bünteti. Ezen ügyvédi vétség miatt meg is indult Schimmerling ellen az eljárás és Safirescu vizsgálóbíró az ügyészség indítványára megkezdte a vizsgálatot, mely még nem nyert befejezést. A vizsgálat másik része arra irányul, hogy tisztázza a gyámhatóság szerepét a Juhos-ügyben. A kis-korú tulajdonát képező ingatlanok eladásához ugyanis minden egyes esetben szükség van a gyámhatóság hozzájárulására. A vizsgálat célja megállapítani, hogy a régi megyei árvaszék, vagy pedig az átszervezett és a törvényszék kebelében működő gyámügyi osztály működése alatt történtek-e az eladások és ezek felülbírlása a kötelező gondossággal történt-e.

Bizonyítani is kell az adósnak csődkérelemmel, hogy tartozását valóban rendezte is

Temesvár, július 17.

Elvi jelentőségű döntést hozott a temesvári ítélőtábla. Heller Adkenaz bécsi cég Várnay Elemér dr. temesvári ügyvéd útján nyolcezer svájci frank tartozás miatt csőd megnyitását kérte a Lloydsoni Gloria kötött és szövöttáru részvénytársaság ellen. A csődtárgyaláson a Várnay-irodát Ady Zoltán dr. ügyvéd képviselte, aki azt fejtette, hogy a csődöt meg kell nyitni, mert a céggel szemben fenáll a veszély és ennek bizonyítására becsatolt egy végrehajtást elrendelő végzést. A törvényszék előtt azonban a Gloria jogi képviselője kijelentette, hogy a veszély nem áll már fenn, mert ezt a követelést, amiért a végrehajtást kérték, a Gloria kifizette. A törvényszék dacára annak, hogy a Gloria ezt a ki-

jelentését okmányokkal nem bizonyította, a csőd eljárást megszüntette. A határozatot a táblához folyamodták fel, ahol Ady Zoltán dr. kifejtette, hogy a Gloria pusztá bemondása alapján a törvényszéknek nem állott jogában a veszélyt semmisnek jelenteni ki azzal, hogy a Gloria már kifizette a végrehajtott adósságát. A tábla magáévá tette Ady Zoltán dr. jogi indokait, határozatában megváltoztatta a törvényszék intézkedését és miután megállapította azt, hogy a Gloria semmivel sem bizonyította a szóbanforgó adósság kifizetését, tehát a veszély még fenáll, a törvényszéket a csődkérelem érdemleges tárgyalására utasította. A tábla döntése hasonló ügyekben elvi jelentőséggel bír.

— Bukarest új főpolgármestere. Bukarestből táviratozzák: A fővárosi tanács tagjai tegnap délután tartott ülésükön Bukarestnek Theodorescu Hannibál lemondása folytán megüresedett főpolgármesterei állására egyhangulag Costinescu volt polgármestert választották meg.

— Rode rendőrigazgató szabadságán. Rode Sándor temesvári rendőrigazgató, a rendőrprefektúra erkölcsrendészeti osztályának főnöke egyhavi szabadságra ment. Távollétében Bobrik Milán referáns helyettesíti.

— A temesvári detektívosztály új vezetője. A rendőrprefektúra detektívosztályának vezetését máától fogva Planck Frigyes rendőrkormányzó vette át.

— Az angol parlament és a kisebbségek. Londonból jelentik: A Daily Mail értesülése szerint az angol parlament mindkét házában bizottságot alakítottak azzal a feladattal, hogy megvizsgálják az egyes utódállamok közötti esetleges ellentéteket és egyben tanulmányozzák a kisebbségek helyzetét is. A Chicago Tribuna ugyanakkor Magyarország helyzetével foglalkozva megállapítja, hogy a legyőzött államok közül Németország után Magyarországon konszolidálódtak leggyorsabban a viszonyok.

* A Royal Bar kitűnő művészgárdája az eredeti Schimay Harmoni Fournal az élen folyó hó tizenhatodikától kezdve teljesen új szenzációs műsorral lép fel.

BRATIANU FELHÍVÁSA AZ ELLENZÉKHEZ. Bukarestből jelentik: Bratianu Jonelhez közelálló politikai körök úgy tudják, hogy a miniszterelnök megleghangu felhívásban fordul az ellenzéki pártokhoz, amelyben kéri őket, hogy a parlament megalakulását, nevezetesen a mandátumok igazolását ne nehezítsék meg, nehogy az esetleg bekövetkező események a parlamentet készületlenül találják.

— Halálra gázolta a gépkocsit. Lovrinból jelentik: Tegnap délelőtt egy teherautó halálragázta Marx Anna tizenégy éves lovrini leányt, aki éppen át akart szaladni az országúton. A vizsgálat a szerencsétlenség ügyében megindult.

— Pusztító jégeső. Békéscsabáról jelentik: Tegnap délután a város fölött hatalmas zivatar vonult el, amely mintegy félórát tartó jégesővel párosult. A jégeső a földet nagy károkat okozott. Az eső oly nagyméretű volt, hogy a városban több utca víz alá került.

— A villám agyonsújtott három embert. Székesfehérvárról jelentik: Tegnap az egész Dunántúl hatalmas vihar tombolt. Székesfehérvár környékén a mezőn a villám három embert agyonsújtott. A Bakonyvidéken eddig még nem tapasztalt égháború volt. A viharokozta károk még ismeretlenek.

* Nikkel tárgyak és a legfinomabb acélárak, valamint lakásberendezéshez szükséges tárgyak és díszek legszebb kivitelben Scherter Ottónál Timisoara, Belváros

UJRA FENYEGET A KORMÁNY. BIZTOSOK KINEVEZÉSE? Bukarestből táviratozzák: Nagy feltűnést keltett, hogy a kormány közel az összes esernovici és bukovinai iparvállalatok mellé kormánybiztosokat nevezett ki. A kinevezések még az előző liberális kormány alatt megszavazott törvény alapján történnek. Szó van arról, hogy a kormány az egész országra kiterjeszti az egyes vállalatok mellé a kormánybiztosok működését.

— Maniu nem akar tudni Averescuékról. Bukarestből jelentik: Amióta a néppárt a legutóbbi választásokon teljesen kibukott a parlamentből, Averescu tábornok állandóan tett kísérleteket, hogy az ellenzéki pártokkal az együttműködésre vonatkozólag valamilyen megállapodást létesítsen. A sajtóban napok óta jelentek meg hírek Averescu közeledéséről a nemzeti pártokkal, a tegnapi azután — az Adeverul értesülése szerint — Meissner, Petrovici és Garoflid volt miniszterek megjelentek Maniu Gyulánál, akinek az Averescu-párt megbízásából átadták a közös akcióra és esetleges fúzióra vonatkozó javaslatukat. Maniu kijelentette, hogy a néppárt javaslatát a párt végrehajtó bizottsága elé terjeszti, azonban köteletségének tartja már most kijelenteni, hogy ő a maga részéről ellene van bármilyen kapcsolatnak a néppárttal. Ennek a magatartásának indoka abban keresendő, hogy az Averescu-párt annak idején számtalan törvénytelen séget követett el.

— Ismét bolsevista összeesküvést lepleztek le. Kisenevből táviratozzák: Kisenevben tegnap a sziguranca egyik inspektora letartóztatta egy bolsevista futárt, akinek különféle iratokat találtak. Az iratokból kitudott, hogy Besszarabiában és Bukovinában jólszervezett bolsevistabanda ütötte fel tanyáját. Kisenevben hét embert letartóztattak. A nyomozás szála Csernovicba is elvezetnek. A sziguranca novemberi nyomozást folytat és csak órák kérdése, hogy az egész szervezet tagjai börtönbe kerüljenek.

A JUGOSZLÁVIAI MAGYARSÁG PAKTUMA A KORMÁNNYAL. Belgrádból jelentik: A radikális párt és a jugoszláviai magyar párt megegyezett a választásokra vonatkozólag. Vuksics Velja miniszterelnök méltányolta a magyar párt kívánságait és kilátásba helyezte, hogy az egyes kerületekben a magyar lakosság arányszámának megfelelően magyar jelöltek lesznek.

— Élettudomány. Ez a népszerű tudományos folyóirat, amely azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy tudományos rendszerességgel foglalkozzék a helvés életmód problémáival, most adta ki 7-8. kettős számát. Akik a test és a lélek helyes nevelése iránt érdeklődnek, haszonnal olvashatják ezt a folyóiratot. Az Élettudomány minden hirlap-árusnál kapható.

— A legifjabb városrész panasza. A TMTE sportpályával szemben egészen új városrész épült. Rövid két év alatt utcáinak nőttek, de a város mintha mostohagyermekként bána az ittlakókkal. Tegnap panaszos levelet kapott a Déli Hírlap szerkesztősége, hogy a város nem gondoskodik a szemétkihordásról. A szemétkihordás a TMTE pályával szemben rakják le, de onnan nem hordja el senki és így veszélyezteti a környék lakosságának egészségét. Ideje volna, hogy a városi szemétkihordók rendszeres járatot létesítsenek, mielőtt járvány ütne fel a fejét.

A LUNAPARK az ország legkellemesebb szórakozóhelye.

Mindennap késő estig katonazene hangverseny. — Számos újabb szórakoztató látványosság. Nyári aréna, bábszínház és nívós attrakció és szerencse-játék. — Az illúzió-színházban — csak erős idegzetűeknek — egy élő ember lefejezése. — Az ujjonnan szerelt lengő ringelspiel ujból üzemben. — A terraszon szabadtéri előadás kiváló műsorral és művész Jazz-band. **Tánc. Reggelig nyitva. A Lunapark belépődíja állandóan 5 és 10 lei.**

A NEMZETI PARASZTPÁRT NEM VESZ RÉSZT A PARLAMENT MEGNYITÁSÁN. Bukarestből jelentik: A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága tegnap délután tartott ülésén hosszas vita után elhatározta, hogy semmi körülmények között nem vesz részt a parlament megnyitói ülésén.

— **Elhalasztott esődtárgyalások.** Halász István, a temesvári esődtársaság vezetője, tegnap öt esődtárgyalást folytatott le a kitűzött tárgyalásokat, de egyik ügyben sem történt érdemleges döntés, mert mind az öt ügyet a felek közös kérelmére rövidebb-hosszabb időre elhalasztották.

— **Két évig lopásból élt.** Az erzsébetvárosi rendőrség letartóztatta a huszonegy esztendő Vidu Viktória bánlakai illetőségi leányt, aki két esztendő óta lopásból él. Rendszerint földszinti lakások nyitvahagyott ablakain szokott bemászni, összeszed minden keze ügyébe eső ruhaneműt és újra az ablakon át távozik. Tegnap a Dózsa-utca 3. számú ház egyik ablakán keresztül hatolt be és már távozni akart zsákmányával, mikor észrevették. Utánaszaladtak és rendőr segítségével elfogták.

* **Zsuzsi-étteremben ma, vasárnap az étlap a következő:** Gyöngy-kásaleves, töltött káposzta, libasült garnirunggal és paradicsom-paprika salátával, almás pite. — Hétfőn az étlap ez: Paradicsomleves, zöldborsós libaaprólék, bécsi borda garnirunggal és salátával, palacsinta izzel. Egy menü ára 50 lei, házonkívül is kapható. Naponta friss sör csapolás. Vasárnap egész nap nyitva. Tisztviselőbéd 32 lei.

— **Siketnéma gyermekek felvétele.** A temesvári siketnémaintézetben a jövő tanévre több 7—10 éves siketnéma fiú és leány nyer felvételt. Szegénységi bizonyítvány alapján az ellátás teljesen ingyenes. Az új bélyegtörvény szerint bélyegezett és szűrt és orvosi bizonyítvánnyal ellátott kérvények sürgősen, de legkésőbb augusztus 25-ig küldendők be az intézet igazgatóságához (Timisoara, Strada Doja 15.)

Ne panaszkodjék lábizzadásról, inkább használjon **PEDISAN** lábsót, mert csak az segít.

— **A betörő eldobta az üres kazetát.** Vitian rendőrtiszt a Gyár város periferiáján levő kukoricásban egy feltört barna kazetát talált, amelyről megállapította, hogy azelőtt valahol falra lehetett felszögezve. A feltört kazetta valószínűleg valamely templom kifosztásából származik.

* **Női-panama és finom filckalapot legelőnyösebben N. C. Daniel cegnél a gyárépületben József tér 12.**

— **Hatezer megbüntetett szavazó.** A temesvári hét szavazókerület elnöksége elkészítette a jegyzékeket azokról, akik a kamarai és szenátusi választásokon nem vettek részt és akiket a törvény értelmében — amennyiben mulasztásukat nem tudják indokolni — egyenkint és esetenként ötszáz leiel megbüntetnek. A kamarai választásokon háromszázötven, a szenátusi választásokon pedig kétezerkétszáz temesvári szavazó maradt el. A megbírságoltak jegyzékei a városháza első emeletének 22. számú szobájában vannak közszemlére téve. A büntetés ellen mától számítva öt napon belül a járásbíróhoz lehet felelkezni.

* **Bordür-Grenadinok kizárólagos mintákban állandóan raktáron DEUTSCH TESTVÉREK cegnél.** Kérjük kirakataink megtekintését.

Román polgármester magyarul beszél otthon a családjával és ezt büni róják fel neki

Arad, július 17.

Harmadszor hívták össze tegnap délutánra Aradváros tanácsát, hogy döntsön azon vadak ügyében, melyeket Cristea belügyi vezérfelügyelő a megejtett vizsgálat alapján Aradváros vezetősége ellen emelt. A városi tanácsstagok csak lassan gyűltek össze úgy, hogy az ülést hat óra után tudták csak megnyitni, miután előbb nem volt határozatképes.

Anghel István, dr. polgármester felolvasta a Cristea által készített vádiratot.

Rátért azután arra a feljelentésre, melyet Vulpe József az aradi sziguranca volt főnöke tett ellene és amely azzal vádolja, hogy román polgármester léte otthon magyarul beszél a családjával.

Anghel erre vonatkozólag kejeletette, hogy bár azoknak, akik a feljelentést tették, nem volt alkalmuk meggyőződni róla, hogy otthon a családjával

val milyen nyelven beszél, megállapítja, hogy senki sem parancsolhatja meg neki azt, hogy hivatalán kívül és különösen családjával odahaza milyen nyelven beszéljen. Nevetséges Vulpe feljelentése azért is, mert hiszen a volt szigurancafőnök felesége is szegedi magyar leány, aki nem tud románul úgy, hogy egész bizonyosan Vulpe is, ha meg akarja magát értetni, magyarul kénytelen feleségével beszélni. Azzal is vádolják, hogy 1919-ben a román csapatokkal szemben a magyar csapatokat segítette volna. Kijelenti, hogy annak idején ő mint polgármester csupán Varjassy Lajos kormánybiztos és a néptanács határozatait hajtotta végre.

Őt tehát semmiféle felelősség nem terhelheti.

Ezután rendkívül szenvedelmes hangú vita indult meg, amely a késő esti órákban még tartott.

Megkezdődött a politikai intrika melynek célja a kisebbségek közt egyenlenséget szítani

Temesvár, július 17.

Bukaresti politikai körökben nagy szenzációként tárgyalják azt a hírt, amelynek a forrását azonban senki sem tudja megnevezni, hogy a kisebbségi blokk már megszüntülhet, de természetesen egész komolytalanként közlünk,

a szászok vezetői a napokban megjelentek volna Bratianu Jonei miniszterelnöknél és több más liberálistáknál, akikkel azt közölték volna, hogy ők a maguk részéről a kisebbségi blokknak nevezett tömörülést megszüntetnek tekintik,

annál is inkább, mert hiszen ez soha nem volt kisebbségi blokk, hanem csak választási kartell. Ez a választási kartell természetesen semmire sem kötelezi a szerződő feleket. A szászok vezetői állítolag azt is hangsúlyozták volna, hogy a Magyar Párt politikai programjához nekik semmi közük és a jövőben is

teljesen függetlenül fognak eljárni minden egyes kérdésben. Állítolag kijelentették volna azt is, hogy választási kartell is csak azért kötöttek, hogy biztosítsák maguknak azt a két százalékos, amely nélkül egyetlen mandátumot sem kaptak volna. A szászoknak ez a különválasza már az igazolási vita során is ki fog tűnni, mert a Magyar Párt parlamenti csoportja már működése első kritikusan pillanatában tapasztalni lesz kénytelen, hogy csupán a saját erejére van utalva.

Ezt a bukaresti politikai pletykát inkább csak kuriózumként közöljük és szemelvényként arra, hogy

egyes politikai intrikusok mint igyekeznek elhinteni az egyenlenség magvát a kisebbségi blokk sorai közé.

A kisebbségi blokkot a választások aktualitása hozta létre, azonban bizonyos, hogy olyan kisebbségi kérdésekben, amelyek a szászokat és a svábokat is érdeklik, minden egyes esetben együtt fognak haladni a Magyar Párttal.

MEGKÖNNYITIK AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁG MEGSZERZÉSÉT. Bukarestből táviratozzák: A kormány elhatározta, hogy a jelenleg érvényben lévő állampolgársági törvényt revízió alá veszi. Az új rendelkezés szerint majd mindazok, akik okmányokkal tudják igazolni, hogy 1918-ban már a mai Románia valamelyik községében tartózkodtak, minden további nélkül felveendők az állampolgársági listába és elnyerik az állampolgárságot. A törvénynek ezzel a módosításával igen sokan automatikusan nyerik el az állampolgárságot.

— **Megharapta a veszett macska.** Gheta Szidónia hatvan esztendősen mehalai asszony tegnap este az utcán haladt, amikor hirtelen egy macska ugrott rá és az arcán megharapta. Minthogy az utóbbi időben a Mehalában több veszett macskát találtak és attól lehet tartani, hogy ez is vesztettségben szenvedett, a hatóságok intézkedtek, hogy Gheta Szidóniát a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállítsák.

RÉGEBBEN ÉS MOST. Eperjesről táviratozzák: Szűllő Géza dr. a szlovenszkói Magyar Keresztényszocialista párt elnöke nagyszabású beszédet mondott, amelyben hevesen kikelt a szlovenszkói tartományi törvény ellen. Kifejtette, hogy a régi megyének ugyan arisztokratikus színezete volt, de az arisztokrata gazdagon kezdte meg a közpályáját és szegényen halt meg, míg most éppen fordítva van, szegényen mennek a tartományi hivatalok valamelyikébe és gazdagon távoznak onnan. A közös érdekek megvédése céljából nemesak a két szlovenszkói magyar pártnak, hanem az egész ellenzéknek az együttműködését tartja szükségesnek.

— **Miga Marioara beteg.** Megírtuk, hogy Miga Marioara, a temesvári törvényszék diplomahamisító volt tisztviselőjét a múlt héten egyrészt betegségi állapotára való tekintettel, másrészt mert a vizsgálat befejezést nyert és mindent beismert, szabadlábra helyezték. Miga Marioara bűnügyében különben a temesvári törvényszék az őszi tárgyalási időszakban tartja meg a főtárgyalást.

— **Elütötte az autó.** Tegnap délelőtt a Hunyadi-ut és Dózsa-utca sarkán a 971. számú autó elütötte Kovács József Király-utca 17. szám alatt lakó tizenhét esztendő fiatallembert. Kovács éppen át akart haladni az utca fele, amikor szembe jött vele az autó. A fiatalember rendesen tért ki, de ebben a pillanatban, egy biciklivel találta magát szemben, mire arra az oldalra ugrott, amerről az autó közeledett. Ballábal az autókerek és a járda pereme közé került és elvágódott. Kovács Józsefet, akinek a lába eltört, az autó a Banat szanatóriumba szállította, ahol orvosi ápolásban részesül.

Sport

— **Vasárnapi mecesek.** Aradon az Universitate, a kolozsvári kerület bajnoka találkozik ugyancsak országos bajnoki eldöntő keretében az AMTE-val. A Ferencváros Bukarestben játszik a Romcomit pályán, ahol a Juventusall mérí össze az erejét. A mérkőzés iránt a fővárosban óriási az érdeklődés.

Vívóverseny Európa bajnokságáért. Vichiben tartják meg az európai kard- és tőr-esapatbajnokságokat. Magyarországot a kardesapatban Garai, Glikais, Gombos, Petsehauer, Radi, Tertstyánszky, Tóth és Uhlyárik, míg a tőr-esapatban Berty, Dumai, Eckl és Rozgonyi képviselik.

A nagyváradi bajnokcsapat Temesvárott. Ma délután a Kinizsi az országos bajnokságért folyó mérkőzések során a Banatul-pályán találkozik a nagyváradi kerület bajnokcsapatával, a szatmári Olympiával, amellyel elődöntőt játszik. A Kinizsi tartalékoltan, katonajátékosai nélkül veszi fel a küzdelmet, de győzelme ennek dacára biztos. A Kinizsi két-három gólarányu győzelmét várjuk. A mérkőzés félhétkor kezdődik.

Tusnádfürdő

klimatikus gyógyhely a villa Máriában szobák még előjegyezhetők.

Bővebbet a tulajdonosnál

Keller István gyógyszerésznél Erzsébetváros, Vöröskereszt gyógytár.

Uri szabóóság
valódi angol szövevek raktára

Kirity József
Belváros, Szentgyörgy-tér 4,
I. emelet.

A temesvári magyar színészet dicső hőskorából

Negyvenöt év előtt alakult meg a szingyámolító egyesület, amelynek támogatása mellett kezdte meg a temesvári magyar színház működését

Temesvár, július 17.

Öreg, poros könyv fekszik előttem. Elsárgult lapjain molyhadak vertek tanyát s fakult vászonburkolatát már elrágta az idő vasfoga. Azt kerese bennem, hogy milyen is volt a magyar színészet Temesvárott a nyolcvanas években?... Az akkori idők magyar krónikása magyar szóval írta meg a magyart színészet legnehezebb napjait, amikor otthonából üzte ki a Bach-korszak abszolutizmusa. A magyar színészetnek mindenkor megvolt a maga pártoló és érte lelkesedő temesvári magyar közönsége.

Az Ur 1881-ik esztendejének november 19-ik napján névtelen vezércikk jelent meg a Délmagyarországi Lapokban. A cikk — amelynek írója Török János akkori polgármester volt — felszólítást tartalmazott Temesvár magyar polgáraihoz az újból lábrakapott pángermánizmus letörésére.

A nemes szellemtől átítatott cikk hatása alatt néhány lelkes temesvári polgár összegyűlt, hogy zászlót bontson a magyar szó és a magyar kultúra védőbástyájának, a magyar színészetnek e városban való állandósítása mellett.

Ekkor született meg a nyolcvanas évek lelkesedésének legszebb eredménye, a temesvári szingyámolító egyesület, melynek alapkövét a következő lelkes polgárok rakták le: Bessenyei Ferenc, mint elnök, Varjassy Árpád, mint jegyző, Kabdebó Gergely, Török János, Áldor Imre, Bach Ferenc, Jakabffy Pál, Kisfaludi Zsigmond, Lakó Mátyás dr., Lendvai Miklós, Róna Ignác, Sternberg Adolf és Sulyok Árpád, mint alapító tagok. A nemes felbuzdulásnak a politikai és társadalmi szükségességgel való összhangba hozása hosszabb időt vett igénybe. Végre 1883 április 29-ikén létrejött az első alapszabály, mint az egyesület erős fundamentuma. Az egyesület alapító tagjai eleinte csupán a tagsági díjak kamatját akarták a színház gyámolítására fordítani és ezen gyenge segély fejében rögtön a magyar színészet állandósítását követelték.

Temesvár közönsége azonban tudára adta az egyesületnek, hogy egyelőre a téli évadot a német színészetnek kénytelen átengedni, ellenben a magyar színészetnek virágvasárnaptól számítva

három hónapra ad állomást Temesvárott, olyan módon, hogy a magyar társulat egy hónapig a színházban, két hónapig pedig az illető igazgató által saját költségén építendő nyári szinkörben tartson előadásokat.

Ezen szűk időbeosztás mellett a német színtársulatnak a város 2500 forint, a magyaroknak pedig 1200 forint segélyt szavazott meg és a magyar idényre Mannsberger (Mosonyi) Jakab, aradi szingyámolító szerződtette, akinek

társulata 1882 december 12-ikén a leégése után ismét felépített Ferenc József színházat Tóth Kálmánnak a király házasodók, című történelmi vígjátékával avatta fel. A temesvári szingyámolító egyesület születése tehát összeesik az állandósítási akció első komoly mozzanatával.

A közönség melegen pártolta és jól látogatta az előadásokat, de az igazgató zavarai miatt az itt elért bevételeket a régebbi adósságok emésztették fel és Mosonyi igazgató alig hat heti küzködés és a szubvenció teljes felvétele után itthagya a várost. A színházról az első áldozata a magyar színészet oltárán az egyesület által rendezett műkedvelő előadásnak 500 forintnyi bevétele volt, melyet az 1884 év tavaszán újra visszatért Mosonyi igazgató kért el az egyesülettől — soha meg nem térült — kölcsön gyanánt. Mosonyi igazgató ezután újabb hat heti hiábavaló küzködés után ismét elhagyta Temesvárt, amely

az 1885-iki márciusi közgyűlésén elhatározta, hogy októbertől virágvasárnapig magyar társulatnak engedi át a színházat és a Jókai Mór által melegen ajánlott Gerőfi Andor szabadkai szingyámolítóval kötött szerződést,

a magyar színház részére pedig 8500 forintnyi segélyt szavazott meg. A magyar Thália bevonulása a német színészet ősi várába valóságos országos ünnepé lett és arra Jókai Mór is eljött, hogy — mint az akkor tiszteletre rendezett banketten mondta — elültesse Temesvárott a magyar színészet vándorbotját, amely hivatva van gyökeret verni és virágot hajtani a tejjel mézzel folyó Bánát fővárosában. Hajtott is virágot, de a virágok azóta ismét elhervadtak...

Bischoff Géza.

Emmi asszony

nem volt megelégedve a maga szeszű hajával. Azért volt ez a haj szeszű, mert se szőke, se barna nem volt. Valami keverék. Azonban Emmi asszonynak nem tetszett. Egy nap aztán délután piros bluzba öltözött és a fejére piros kalapot rakott. Ugy ment el a női fodrászhoz. Ott nem azért volt, hogy bubisra vágassa a haját. Ó, nem. Ezt már régen megtette. Egyszerűen és minden teketória nélkül azt mondta a fodrásznak, hogy:

— Fesse be a hajamat vörösre.

Estefelé Emmi asszony vörös hajjal ballagott haza. Otthon a férje ezzel fogadta:

— Nini, milyen vörösös tónusa van a hajadnak, Emmi!

— Ezt a piros bluz és a piros kalap teszi legfőképpen. De különben is a hajamnak mindig vörös árnyalata volt.

Igy mondta Emmi asszony és Laci férj nem mert vele vitatkozni. Próbálta volna csak meg! Jól megjárta volna.

Mikor így elhallgattatta a férjét, levette fejéről a kalapot és az ura annyira volt vele, hogy meg mert volna rá esküdni, hogy feleségének mindig vörös volt a haja.

Egy darab ideig nem is volt semmi baj. Emmi asszony tetszelgett magának a vörös haj árnyékában.

Azonban egy napon ijedten vette észre, hogy a homlokán két pattanás éktelenkedik. És úgy találta, hogy a haj vörös színe a két pattanást még csak jobban kiemeli. Meg volt róla győződve, hogy ha haja barna lenne, akkor a piros pattanások nem volnának olyan feltűnőek és csúnyák.

Határozott természetű asszony Emmi asszony és másnap délután beállított a női fodrászhoz:

— Fesse be a hajamat barnára, de előbb mossa le a vörös színt.

Megtörtént a művelet és Emmi asszony este, mielőtt Laci férj haza jött volna, sárgásbarna selyemernyőt tett a villamos lámpára. Így fogadta az urát.

A férj csak nézett, nézett. Folyton a felesége haját nézte.

— Mit nézel olyan nagyon? — idegeskedett az asszony.

— Azt nézem, hogy a hajadnak olyan furesa színe van. Mintha barna volna.

— Persze, hogy barna! Láthatod!

— De a multkor azt mondtad, hogy vörösös tónusa van.

— Persze, hogy mondtam. És úgy is volt. Vörösös tónusa volt a hajamnak, mert akkor piros kalap volt a fejemen.

— De most barna és úgy tűnik nekem, hogy nem mindig volt ilyen barna.

Csak ez kellett Emmi asszonynak, hogy kitörjön a vihar.

— Szentelenség! Még azt se tudja, hogy feleségének milyen színű haja van! Persze, biztosan sok nőnek udvarol össze-vissza, egyik vörös, másik barna, a harmadik és negyedik isten tudja, hogy milyen színű. Aztán végül annyira összezavarja a sok haját, hogy a végén már azt se tudja, hogy a feleségének milyen színű a haja. Szentelenség!

Már csak a sírás, vagy a válással való fenyegetés volt hátra. Laci nem barátja a jeleneteknek és azért hamarosan takarodót fujt és bocsánatot kért a feleségétől, amiért a homályos világtábsban másnak találta a haját, mint aminő mindig volt.

Emmi asszony levette a lámpáról a selyemernyőt és Laci férj kijelentette, hogy a világosságban látja valóban, hogy Emmi asszony haja olyan, aminő mindig volt.

Emmi asszony azonban nem lett volna magához következetes, ha néhány hét múlva a barna hajtól is nem ment volna el a gusztusa. Most se sokat teketóriázott, hanem elment a fodrászhoz.

— Mossa le kérem a hajamról a barna színt.

— És milyenre fesse be?

— Semilyenre. Megmaradok az eredeti színnél.

Szép meleg nyári kései délután volt és Emmi asszony éppen a korzón találozott hazafelé igyekvő férjével. Ez meglepetve állott meg és döbbenettel mondta:

— Hallod-e, Emmi, most már igazán nem a régi színű a hajad! Miért hagytad befestetni?

Emmi asszony mérgesen csattant fel:

— Micsoda aljasság azt mondani, hogy ez festett haj! Hogy mered nekem mondani, hogy a hajam festve van? Vigyázz, mert még megfeledekzem magamról itt a korzón. Hivjál szakértőt és hivjál vegyész, de rögtön és azok állapítsák meg, hogy ez a haj festve van-e!

Laci férj hípegett-háporogt és végre is kijelentette, hogy bizonyára az alkonyati napsugár ad a hajnak olyan különös színt, hogy másnak látta, mint azelőtt.

Emmi asszony megbocsátott, belekarolt Laci férjbe és kecsesen libegett az oldalán. A kalapja alól pedig gúnyosan kacagott a férjre a szeszű haj. Andorás.

Az utolsó vallomás

Írta: Losonczy Zoltán.

A vörös nyári alkonyat nehezen küzdött az árnyékokkal. Félnyolcat mutatott az óra és Gábor érezte, hogy a nyolcórás harangszót már nem fogja hallani. Egész nap rettenetesen gyötörődött. Hiába nyitották ki az ablak mindkét szárnyát, kinlódva kapkodott a levegőért, amely olyan volt, mint egy nagyon vékony fonál. Ha elszakad, akkor nincs több levegő és vége. Egypárszor már feladta a küzdelmet és várta a halált. De nem jött. Majd este. Tudta biztosan, hogy estére meg fog halni s ime, most már ráborult az a zsibbadt megkönnyebbülés, az Isten utolsó narkózisa, amelyen lassan elvesz a félelem és félelem és elvész az élet. Ez a fáradt, de mégis tiszta pillanat a halál előtt. Sokat hallott róla és most pontosan érezte.

A napot már nyelik az árnyékok. Mingyárt végeznek vele. A vékony keze még vörös volt a haldokló fénytől, ahogy lassan a felesége keze után nyult.

— Teréz, te szegény.

Az asszony összerendezte a kéztől és a hangtól. Először szólalt meg ma a beteg.

— Itthagylak, Teréz. De ne sajnálj. Elmenni sokkal könnyebb, mint ittmaradni.

Az asszony visszafojtotta a zokogását, csak a könnye ömlött néma jajgatással.

— Ne sirj és ne is gyászolj. Nem jár az nekem. Most az utolsó percekben meg kell mondanom.

Az asszony tágramerevedett szemmel figyelt. Érezte, hogy most valomás következik. Ugyis tudott mindent, de mégis megremegett attól, amit hallani fog.

Gábor ráemelte a tekintetét. Teréz már nem sirt, de így könnyesen és némán, sápadt ijedtségében, a haldoklónak szóló vigasztalás remegő mosolyával, végtelenül szomorú volt. Gábor, aki most csodálatosan tisztán látott mindent, visszahökkenett ettől a mosolygástól, amely mögött az asszony remületét rejtegette. Ha most mindent megmond, aztán örökre elmegy, a szép, gyászos harmoniában egy csunya, rikoltó foltot hagy. És egy kést a Teréz szívében. Igen egy kést, kapott a gondolat után, hogy maga előtt rejtegesse az önzést, amellyel meggyászolásának harmóniáját óvta.

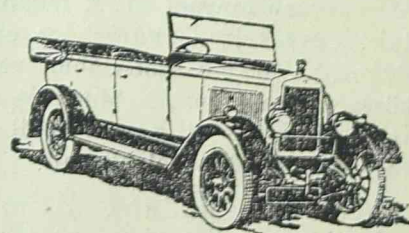
— És Teréz, ő sem akart hallani semmi bizonyosságot.

— Ne, ne szólj, Gábor — mondta elfult hangon — most ne mondj el semmit. A mi életünk így is szép volt... Gábor alig tudott beszélni, de most már dacosan küzdött a szent hazugságért.

— Mit ne mondjak el? Teréz, én most mindent elmondhatnék és... nincs sem-

MORRIS

„the Wheel of the World“

Morris Motors Ltd.
Cowley-Oxford, England

Vezérképvisellete:

KARNER EDE
automobilosztály

Temesvár, Uri-u. 12. :: Telefon 8-90.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Morgó Mackó esetei

Harminchetedik fejezet

melyben megtudjuk, hogy a nemzetes urnak már ninesen oka restelkedni, hogy a többi állatok előtt hajadonfövel megjelenjen és ennek öröme lakomát akar rendezni, Muncurkó azonban borfürdőt rendez, amiért pofont kap.

— Mordizomadt, — káromkodott a nemzetes ur, amint erdei palotájának ablakán kinézett, — folyton zuhog az eső, mintha dézsából öntenék! Förtelmes idő!

Azonban a morgást hamar meglegedettség váltotta föl.

— Mordizomadt, — szólalt meg újra a nemzetes ur, — mit káromkodok, mint valami hordár, mikor éppen nagyon örülnöm kellene, hogy szakad az eső. Így aztán meg van rá az okom, hogy idehaza esücsülhessek s hozzám se igen látogat vendég. Szép jassacsakán aztán kivárom az időt, amíg megérkezik a paróka. A kíváncsiak legalább nem firtatják, hogy hová lett fejéről a bőr s a szőr.

Az időt pipázással meg ujságolvasással töltötte. Esténként pedig rendszeren rádiózott. Igen elszórakozott azon a sok muzsikán és éneken, amely a világ minden részéből a rádió segítségével a levegőn keresztül szállott feléje. Csak sokszor azon mérgelődött, hogy miért énekelnek a rádióba angolul, olaszul és franciául is, amikor ő ezeket a nyelveket nem érti. Mondta is sokszor a Muncurkónak, amikor délben csuronvizesen megjött az erdei medveiskolából:

— Sokat kaptatok fel angolból? Hát a franciából, hogyan haladsz? Te, letöröm a derekadat, ha nem csinálod meg az olasz nyelvtani leckét! Az én diákkoromban az iskolában még nem tanították ezt a sókféle nyelvet. Most azonban azért tanítják ezeket az iskolában, hogy a diákok mindent megérthessenek a rádióan.

Egy nap aztán beállított a postás és csomagot hozott a városból. Nem volt nagy csomag, de a nemzetes ur igen megörvendett neki. Tíz lei borral adott a postásnak és még egy kupica pálinkával is megkínálta.

Aztán bezárkózott a szobájába és felbontotta a csomagot. Kivette belőle a parókát és boldogan nézte. Csakugyan olyan volt, mintha saját fejbőre-fejészőre lett volna. Hamar leoldotta fejről a törölközőt, amelyet állandóan viselt és feltette a parókát. A szíve nagyot dobbant, mikor a tükörbe nézett. A paróka úgy állott a fején, mintha oda volna növe.

Fütyürészve állított be a konyhába és szólt Hümmöge Zsuzsánnához:

— Na, mordizomadt, végre már nem fáj a fejem. Le is dobtam a fejéről a kötést.

Hümmöge Zsuzsánna néne összecsapta a kezét:

— Hála istennek! És örülök azon is, hogy látom, hogy a nemzetes

uramnak nem hiányzik a fejbőre, ahogy azt a gonosz róka pletykálta. No, csak kerüljön a háznak tájára, tudom, hogy leöntöm forró vízzel, vagy pedig megtapogatom sodrófával a derekát!

A nemzetes ur öröme e szavak hallatára csak fokozódott, mert ebből látta, hogy Hümmöge Zsuzsánna nem is vette észre, hogy paróka van a fején.

Hogy a paróka csakugyan milyen remekül áll a fején, arról pár perc múlva újra meggyőződhetett. Hazajött ugyanis Muncurkó az iskolából és mikor látta fedetlen fejjel a nemzetes urat, felkiáltott:

— Csakhogy letetted már a turbánt, papa, amelyben úgy néztél ki, mint valami török basa! Örülök, hogy pólya nélkül látom a fejedet és szaladok is mindjárt ki, hogy még elfogjam az iskolából hazatérő Cammogó Zakit, Talpasi Bendeguzt és a többieket, akik engem folyton csufolnak, hogy papámnak nincs fejbőre. Tudom, hogy most alaposan meggyomrom őket.

Ezzel már rohant is és a nemzetes ur nem szült utána, hogy visszatartsa a verekedéstől.

— Mordizomadt, — káromkodott most újra a nemzetes ur, — most már csakugyan elállhatna az eső, mert szeretnék kimenni, hogy megmutassam magamat az erdő lakóinak.

Aztán észbe jutott valami.

— Hopp, hiszen megérkezésemtől kijelentettem, hogy lakomára hívom meg ökte, ha majd elmúlik a fejfájásom. A fejfájás elmúlt, mert megjött a paróka. Tehát tartsuk meg a vacsorát!

Maga elé hívatta Hümmöge Zsuzsánnát, a szakácsnét és így szólt hozzá:

— Zsuzsánna lelkem, készüljön nagy vacsorára, amely szerdán este lesz nálunk. Meghívom az erdő valamennyi lakóját, kivéve a gonosz rókát. Lesz vagy ötven vendég. Hanem aztán kitegyem ám magáért!

Hümmöge Zsuzsánna néne összecsapta két tenyerét és így hümmögött:

— Szent ég, hiszen ez a nagy vacsora egy vagyombba kerül a nemzetes urnak!

— Ne törődjek véle, mordizomadt, — felelt a nemzetes ur, — meg kell mutatnom, hogy ur vagyok!

A nemzetes ur elhatározta, hogy mint jó gazda maga intézi el a bor dolgát. Kimosatótt vagy százötven literes üveget és a pincébe vitette

azokat, hogy majd bort fejt beléjük. Aztán maga is leballagott a pincébe, hogy a borfejtést elvégezze. Odaállott a nagyhordó elé és szeretettel kopogtatta meg az oldalát. Finom bort tartott ebben a hordóban. Tokaj vidékéről hozatta és azt méznek hozzákeverésével még édesebbé tette.

Mikor azonban a hordóba beleverte a csapot, akkor vette észre, hogy a tölesért odafent felejtette.

— Muncurkó, Muncurkó, — kiáltott a nemzetes ur torkaszakadtából.

— Tessék, — hangzott a válasz néhány perc múlva, — honnan kiabálsz papa?

— A pincéből. Hozd le a tölesért!

Eltelt vagy tíz perc, mire Muncurkó lejött a pincébe és kijelentette, hogy az egész házat felkutatta és nem leli a tölesért sehol sem.

— Mordizomadt, — csapott a homlokra a nemzetes ur, — persze, hogy nem leled! Most jut eszembe, hogy még elutazásom előtt odakölesönöztem Mézfaló Töhötöm komának. No, megyek, szaladok én magam érte.

Eltelt vagy negyed óra és a nemzetes ur visszajött a tölesérről. Mikor azonban a pincébe lépett, ott rettenetes látvány tárult eléje. A pince tele volt borral és a töcsa közepén ott feküdt Muncurkó. Szerencse, hogy a bor nem állott még magasabban, különben a boes belefulladt volna. A nemzetes ur hamar a hátára kapta Muncurkót és felszaladt vele a lakásba. Ott lefektette a diványra és rázni kezdte. Sokáig tartott, amíg eszméletre térítette. Mikor Muncurkó ismét magához tért, elbeszélte, hogy mi történt a pincében.

— Tudod papa, mikor elmentél, gondoltam, hogy megkóstolom a bort. A csap alá guggoltam és megcsavartam. A bor azonban olyan hirtelenül folyt a torkomba, mikor a számát a csaphoz tartottam, hogy elkábultam tőle. Egyszerre éreztem, hogy a földre zuhantam. Önkéntelenül a levegőbe kaptam a kezemmel és akaratlanul megfogtam a csapot. A fogásomra ez azonban engedett és kijött a hordóból. Csak arra emlékszem, hogy a hordóból vastag sugárban ömlött ki a bor, mert aztán elájultam.

A nemzetes ur, mikor ezt hallotta, felkiáltott:

— Tyü, mordizomadt, hiszen akkor még mindig folyik a bor. Szaladok hamar és bedugaszolom a hordót.

Azonban, mire leért a pincébe, ott a borfolyás már megszűnt. Ugyanis akkorára a hordó tartalma teljesen kifolyt. A nemzetes ur felment a lakásba, odalépett Muncurkóhoz, aki még mindig a diványon ült és szó nélkül pofon vágta, hogy az a földre gurult.

Aztán megparancsolta Hümmöge Zsuzsánna néneinek, hogy a pincében töcsében álló bort rocskával mereggesse ki és öntse az udvarra. Hümmöge Zsuzsánna néne ezt meg is tette és a munka végén bejött s örvendezve szólt:

— Nemzetes uram, a sok patkány és egér, amelyek miatt annyi kárunk és bosszuságunk volt, mind belefut a borba.

— Mordizomadt, — szólt a nemzetes ur, — a kárból tehát mégis van valami haszon.

— Látod, papa, — szólalt meg még mindig sirva Muncurkó, — megint ártatlanul vertél pofon. Ha miattam nem ömlik ki a bor, úgy tovább is mérgelődött volna a pockok és az egerék miatt.

— Jó, jó, — morgott a nemzetes ur — te csak hallgass! Azért mégis csak kár a jó borért. És most sokkal rosszabb bort kell a kocsmából hozatni a vendégek részére, mordizomadt!

... mindig csak téged szerettelek. Az asszony arca eltorzult.
— Csak téged, Teréz, — ismételte Gábor.
— Jaj, jaj, — zokogott Teréz. Levetette magát az ágy elé és könnyes arccal a férfi kezére szorította.
— Miért mondtad ezt meg nekem? Legmontad és most itthagysz? Te ága, jó, és én, gyalázatos... megcsalnak...
A sovány kéz megrándult, a beteg ült az ágyában. Egy pillanatig levegőt vett, minden megkövesedett a néző szobában. Farkasszem nézett Terézre, azután tompa nyögéssel visszavetett párnájára.
— Gábor, Gábor — sikoltozott az asszony, de a férfi nem mozdult többé. Hamar orvost!

És az orvos ott is volt már. Meghallgatta a beteg szívét, megtapogatta az ütőerét és hosszasan figyelte a légvételét.

— Alszik — mondta azután. — Nagyságos asszony, most már bizhatunk. Ez nyugodt alvás a gyógyulást jelenti. Csak hagyja, hagyja szegényt minél tovább pihenni.

A kis villamos lámpát letette az orvos az éjjeli szekrény mellé a földre, azután diadalmas mosollyal elment.

Teréz pedig ott ült a homályos szobában és figyelte a esendően léleklő beteg, akinek fáradt arcába mind több jutott vissza az élet vonásából. Egy órával ezelőtt még boldogsággal nézte a pincét, és most, rettegve várja a pillanatot, amikor ki fogja nyitni a szemét.

— Alszik — mondta azután. — Nagyságos asszony, most már bizhatunk. Ez nyugodt alvás a gyógyulást jelenti. Csak hagyja, hagyja szegényt minél tovább pihenni.

A kis villamos lámpát letette az orvos az éjjeli szekrény mellé a földre, azután diadalmas mosollyal elment.

Teréz pedig ott ült a homályos szobában és figyelte a esendően léleklő beteg, akinek fáradt arcába mind több jutott vissza az élet vonásából. Egy órával ezelőtt még boldogsággal nézte a pincét, és most, rettegve várja a pillanatot, amikor ki fogja nyitni a szemét.

**Mész
Cement
Gipsz
Építőanyagok**
Ifj REITER SIMON
TIMIȘOARA, KÜTIL-TÉR
Telefon 238

Boiangeria Bănățana
Bulevardul Carol No. 62
Legjobb és olcsón fest, tisztít vegyileg. Munkák leadhatók Frații Schönn, Józsefváros, Bonnáz- és Kossuth Lajos-utca sarkán, Reiszmosóda, Józsefváros, Török-utca és özv. Pollák Martinné, Gyárvaros, Duschnitz mellett. 227

Ha szép akar lenni,
használgon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpu-dert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz“, I, Szentgyörgy-tér.

Valódi
Dalmát-rovarpor
Legjobb irtószer legyek, svábbogarak, poloskák stb. kipusztítására.
Eredeti minőségben kapható:
Kohn Adolf és Fia
üzleteiben, Gyárvaros, Fő-u. 2. és Józsefváros, Skudier-tér 5.

Társat keres
iparvállalat üzennagyob-
bitáshoz 14-500 ezer lelei.
Ajánlatot „RENTABILIS“
jellegre kérek a kiadóba.

Uj borkereskedés megnyitása

JOVIN GYÖRGY volt közlemezési kormánybiztos Activa cég alatt a józsefvárosi Hunyadi-uton a Begapalotával szemben borkereskedést nyitott.

Az üzletben a „Dragosan“ kiváló regáli borokat árusítják. A „Dragosan“ borokat kiválóan finom aroma jellemzi és bizonyára nálunk is hamarosan közkedveltségnek fognak örvendeni. Ezenkívül állandóan raktáron vannak az „Excelsior“ és legfinomabb francia pezsgők. Legközelebb

radioszalon

is nyílik a cég vezetése alatt a Begapalotában

A közönség szíves pártfogását kéri

Activa

Cipészek és szijgyártók figyelmébe!

Állandóan nagy raktár az összes kül- és beföldi bőrben és divatbőrárakban. Mélyen leszállított árak.
Gerson Klein utóda Ebenbüchel Hermann borkereskedő, Temesvár-Belváros.

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel
5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Házasság

Özvegyasszony megismerkedne házasság céljából 40-50 év körüli jófizetésű hivatalnok vagy önálló kereskedővel. Vagyonnal rendelkezem. Levelet jó házasság jellegére a kiadóba. (1006)

2 barátó, egyik 20 éves, másik 22, férjhez mennének intelligens, komoly gondolkodású uriemberhez. Levelet „Barna és fekete” jellegére kérünk külön-külön a kiadóhivatalba.

Alkalmazás

Fiatal tisztviselő keresetkeltő iparvállalathoz. Kézrel írt ajánlatokat „Irás” jellegére küldjenek a kiadóba. (1005)

Ügyes gyors- és gépirónó, perfekt gépiró, felvéteket asztalosgyárba. Ajánlatokat „Temesvár” jellegére a kiadóba.

Allást keres

Fiatal fűszeres segéd bármilyen állást vállal. Vidékre is megy. Szíves megkereséseket „Fűszeres jellegére a kiadóba kérek. (1004)

Kezdő hivatalnok állást keres. Cim a kiadóban. (1003)

Gyermektelen házaspár, férj lakatos, augusztus 1-re házmesteri állást vállal. Gyárvaros. Baross-u. 6. Katica.

Lakás

Lelépés nélkül keresek 2 szobás fürdőszobás lakást későbbi beköltözésre. Ajánlatokat „Csendes lakó” jellegére a kiadóba kérek.

Alláskeresőknél 25 százalék engedély. Díj előre fizetendő.

Butorozott szobát keres egyedülálló nő. Címek kerek „Különbejaratu” jellegére a kiadóba. (1002)

Butorozott elegáns szobát teljes ellátással keresek magányos hölgnél. Ajánlatot kérek „Hivatalnoknó” jellegére a kiadóba.

Adás-vétel

Világosszürke öltöny középtermetre és alig használt fekete lakkcipő eladó. Gyárvaros, Liget-ut 9. földsz. 2/a.

Jókarban levő jégsekrény elutazás miatt olcsón eladó. Megtekinthető délutánoként Erzsébetváros, Hunyadi-ut 35. az udvarban Kabánál. (970)

Garvenz gyártmányú szívó-nyomó kut 27 méter csővel, 2 köbméteres víztartállyal, egy bor szívó-nyomógép helyszűke miatt eladó. Ugyanott egy kis butorozott szoba kert közepén nyaralásra igen alkalmas, kiadó. Cim a kiadóban. (955)

Előszobafai tükörrel és előszobabutor eladó. C met kerek a kiadóba. (1001)

Gyárvarosban kis sarokház kerttel, villamosnál, kedvező fizetési feltételekkel, olcsón eladó. Cim a kiadóban. (978)

Különféle

Elektromosan hegesztünk motorfejeket, tengelyeket és géprészeket teljes garanciával Friedrich Testvérek hegesztő-telepe, Timișoara. (908)

Uradalmi tej házhoz szállítva, kapható. Erzsébetváros, Holló-u. 5. (979)

Szalagszövők

gummiszalagszövőde részére, továbbá
svejfólió és gombolyítónok
keresetnek.

Bemutakozás vasárnap és hétfőn, július 17 és 18-án délelőtt
9 és 12 óra között:

Fabrica de Covoare, Timișoara, Gyár., Spl. Penes Curcanul
(Klapka sor 8/a.)

MOZI.

Belvárosi Mozi: Vasárnap és hétfő
(Július 17. és 18.)

Gyár. Mozi: Szerda és csütörtök
(Július 20. és 21.)

Mehalai Mozi: Szombat és vasárnap
(Július 23. és 24.)

A SZENT HEGY 9 fev.

Nagy monumentális film. Gyönyörű költemény a természet szépségéről. A legszébb, legeredetibb szerelmi dráma, mely elejétől végig a festői szép Alpokban játszódik le.

A főszerepekben:

Leni Riefenstahl, Hannes Schneider

Louis Trenker, a híres hegymászók.

Monopol: Matadorfilm Brașov.

Az előadások kezdete: 6 és 9 órakor.

Vasárnap 4, 6 és 9 órakor.

Jön! Jön!

A VOLGAI HAJÓS.

Főszerepekben: **William Boyd,**

Várkonyi Mihály, Elinor Fair.

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a
Petőfi csárda mellett

feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában. (688)

Ugyanott téglák is kaphatók.

Készíték divatöltönyöket
garancia mellett

1000 leiért. Fiuöltöny 800 lei,

vasalás 60-80 lei. Elvállalok minden szakmába vágó munkát olcsón

Amígó József Józsefv., Begabalsor 26

GRAND HOTEL PARK NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST VIII., Baross-tér 10.

Telefon: J. 330-82, 331-83.

Budapest legnagyobb és legkényelmesebb szállodáinak egyike 200 szobával a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával szemben. Központi gőzfűtés, állandó meleg és hideg vízszolgáltatás. Szobák 3 pengőtől feljebb. Kitűnő konyha. Fajborok. Családi kávéház elsőrangú cigányzenével. nyári terasszal. Különtermek.

Felöltőszerű gummikabát 700 lei
Angol szövétgummikabát 1100 lei

Idei gummifürdősapkák 25 leitől kezdve.
Nagy választék mindennemű fürdőcikkben.

Szőnyeg és Linoleumház

Tulajd.: POPPER GYULA IV., Bul. Berhelot (Kossut-u.) 8. Kobelt-ház Tel. 18-75

Felelős szerkesztő: VUCHETICH ENDRE dr.

HELICON nyomda, Timișoara

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

„AZOFORM” bakteriumtrágya forradalmat jelent a mezőgazdaság terén.

Bánati kísérletek 25-80 százalékos többtermelést eredményeztek. Egy doboz ára (1³/₄ holdra) Lei 350.—

Képviselő: CH. SALJÓ és TÁRSA Temesvár, IV., Pályaudvar-ut.

WECK

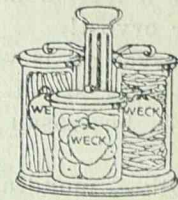
gyümölcs és főzelékkonzerváló üvegek

Teljesen friss és üde szín és íz :-: Eredeti gyári árak
Minden nagyságban raktáron

BARUCH I. FIAI

üvegudvar

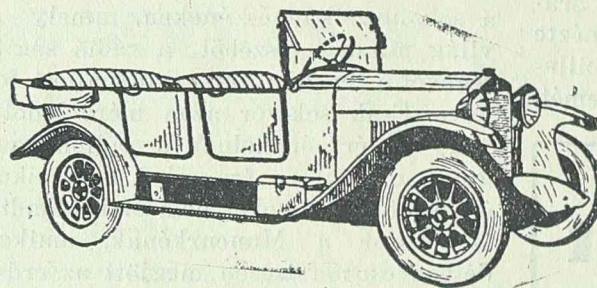
Timișoara, Városház-utca 4.

Alapított 1857 ☉☉☉ Telefon 14-71

➔ Tekintse meg kirakatainkat! ➔

„Bianchi”

„Isotta-Fraschini” Motor-
automobilok.
Pneu-Stock Pirelli.

Képviselő:
Temes-Torontál, Krassó-Szörény- és Aradmegyék területére

Eduard Tichy
autólerakat

Timișoara Belváros, Str.
Eminescu (Zápolya-u.) 6.

TELEFON: 41-26 és 41-27.

Egy nagyobb tétel

Karlsbadi porcellán megérkezett.

Az eladás csodálatos olcsó árakon megkezdődött.

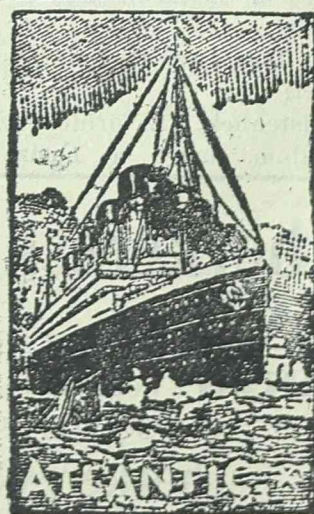
Tányér lapos vagy mély... ..	Lei 18.—től feifelé
dessert... ..	12.— ” ”
Teáscsészék... ..	20.— ” ”
Fekete kávéscsészék... ..	15.— ” ”
Teás vagy kávé készletek 6 szem... ..	350.— ” ”
Étkező készletek 6 szem... ..	750.— ” ”

Tekintse meg kirakataimat, ahol árúim olcsóságáról meggyőződhetik.

WOHLSTEIN

Üveg- és porcellán-lerakat

TIMIȘOARA, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Az utazók figyelmébe!

Kanada, Észak-, Közép- és Délamerikába

utazók szíves tudomására hozzuk, hogy temesvári irodánkat — amely eddig a belvárosi Hunyady-utca 8. sz. alatt volt — a Józsefvárosba: Uri-utca 4/a szám alá (Str. I. C. Brătianu 4/a.) helyeztük át.

Ugyanezokkal az Arad és vidéki utasaink kényelmére Aradon is irodát nyitottunk. Felvilágosítással és prospektussal díjtalanul szolgál:

Románia legnagyobb utazási irodája

„ATLANTIC” S. A. R. utazási iroda
azelőtt N. Brück & Co.

Timișoara-Józsefváros, Str. I. C. Brătianu — Arad Bulev. Regele Ferdinand (Uri-utca) 4/a. (Boros Béni-tér) 37.